



En studie om lunginflammation på irländsk varghund

En enkät gjord av svenska irländska varghundklubbens avels- och hälsokommitté september-oktober 2017

Avels- och hälsokommittén
Sofie Ankarskär, Sonny Essing & Marie Wiqvist

Abstract

According to research and results of a European study of pneumonia in Irish wolfhounds “prompt, aggressive and prolonged multitherapy with antibiotics and lots of supportive care is required” as well as the need to “increase awareness, especially amongst those responsible for wolfhound healthcare” (Bodey, personal communication, 2014) according to Dr. Angela Bodey BSc, BVSc, PhD, MRCVS. She is a veterinary and scientist. The Irish Wolfhound Health Group in Great Britain is running a project concerning pneumonia and Dr Bodey is responsible for that project. In 2017 the results of a study of Swedish Irish wolfhounds showed that the cause of death from pneumonia was almost as high as of DCM.

The result of our study demonstrates successful treatment as well as those treatments that does not seem to be successful. The purpose of our study is to show that pneumonia is a big problem but also to find out which treatment seems to have the best result and what the owners of Irish wolfhounds need help with in this matter. The study was conducted by forms sent out to all breeders with the request to send it on to all the people who they sold Irish wolfhounds to. The form was also available on the Swedish Irish wolfhound club side on Facebook as well as on the homesite of our club. The Norwegian Irish wolfhound club also joined the study and we will analyze their answers separately.

The result shows that the treatment of pneumonia in Irish wolfhounds varies and that owners want help to inform their veterinarians, so they can get the most efficient treatment.

The conclusion is that Baytril in combination with one other antibiotic of varies kinds seems to have the best results and many of those dogs do not get recurrent pneumonia.

Keywords: pneumonia, symptoms, successful treatment, recurrent pneumonia

Sammandrag

Enligt en forskningsrapport från en europeisk studie av lunginflammation på irländsk varghund är ”snabb, aggressiv och långvarig behandling med antibiotika och mycket stödjande vård” vad som krävs enligt Dr. Angela Bodey BSc, BVSc, PhD, MRCVS, som är veterinär och forskare. The Irish Wolfhound Health Group i Storbritannien driver ett projekt med lunginflammation och där är Dr Bodey ansvarig. Även behovet av att öka medvetenheten hos de som är ansvariga för hälsan på irländsk varghund är viktigt (Bodey, personlig kommunikation, 2014). 2017 visade en studie gjord på svenska irländska varghundar att lunginflammation var nästan lika stor dödsorsak som DCM.

Enkätsvaren påvisar både framgångsrik behandling samt bristande behandling. Syftet med den här studien är att påvisa att lunginflammation är ett stort problem samt att ta reda på vilken behandling som visar sig ge bäst resultat men även vad ägare till irländsk varghund önskar hjälp med i den här frågan. Studien genomfördes via en enkät som skickades ut till alla uppfödare med önskan om att de skulle vidarebefordra den till sina valpköpare. Enkäten låg även tillgänglig på svenska irländsk varghundklubbens sida på Facebook samt på klubbens hemsida. Den norska irländska varghundklubben anslöt sig också och vi analyserar deras svar separat.

Resultatet visar att behandlingsmetoderna av lunginflammation på irländsk varghund varierar samt att ägare önskar hjälp med information till veterinärer så att de får den behandling som fungerar bäst.

Slutsatsen är att Baytril i kombination med andra antibiotika visar sig över lag ha bäst resultat. Flera av dessa hundar drabbas inte av återfall.

Nyckelord: lunginflammation, symtom, framgångsrik behandling, återfall

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 Syfte och frågeställningar	1
2 BAKGRUND	3
2.1 Tidigare forskning.....	3
2.1.1 Den engelska studien gjord av BSc, BVSc, PhD, MRCVS Dr. Angela Bodey	3
2.1.2 En svensk studie; Lovisa Orleifson, Ingrid Ljungvall, Katja Höglund and Jens Häggström.....	4
3 METODBESKRIVNING	5
3.1 Metod och vetenskapsteori.....	5
3.2 Urval.....	5
3.3 Genomförande	6
3.4 Etiska överväganden	6
3.5 Metodkritik	6
4 RESULTAT	7
4.1 Åren då hundarna insjuknade	7
4.2 Ålder vid första insjuknandet	8
4.3 Skillnad mellan kön	8
4.4 Symptom på lunginflammation	9
4.5 Syntes det något på röntgen.....	10
4.6 Behandlingsmetod och återfall på överlevande hundar	11
4.6.1 Behandling på överlevande hundar	11
4.6.2 Återfall på överlevande hundar	12
4.7 Behandlingsmetod och återfall på icke överlevande hundar	13
4.7.1 Behandling på icke överlevande hundar	13
4.7.2 Återfall på icke överlevande hundar	14
4.8 Hundträff eller utställning innan insjuknande	15
4.9 Vaccination mot kennelhosta	15
4.10 Kännedom om det rasrelaterade problemet och mottagande	16
4.11 Önskemål hos ägare av irländsk varghund.....	17
4.12 Släktskap	18

4.13 Jämförelse med den engelska studien	19
4.13.1 Hur många olika antibiotika användes	19
4.13.2 Jämförelse av symptom.....	19
4.13.3 Jämförelse av deltagande hundar	19
4.13.4 Jämförelse av olika behandlingsdelar	20
4.13.5 Jämförelse av vilken antibiotika som används	20
4.14 Jämförelse med den svenska studien	20
4.14.1 Jämförelse mellan kön.....	20
4.14.2 Jämförelse av återfall	20
4.14.3 Jämförelse av megaesophagus.....	21
4.15 Resultat av de norska hundarna	21
4.15.1 Ålder, år och antal	21
4.15.2 Symptom	21
4.15.3 Behandling, kännedom samt släktskap hos de norska hundarna	22
5 DISKUSSION.....	23
5.1 Metoddiskussion	23
5.2 Resultatdiskussion.....	23
5.3 Förslag till fortsatt forskning	26
REFERENSLISTA	27

1 Inledning

Sedan många år tillbaka har en stor oro och rädsla funnits hos många ägare över att deras irländska varghund ska drabbas av lunginflammation. Den rädslan beror dels på att det är en akut och livshotande sjukdom samt att man är rädd för att hunden inte ska få den medicineringsman genom erfarenhet och andra studier sett är nödvändig. Det finns också en oro över varför den irländska varghunden drabbas så hårt. ”Vill gärna skaffa ny varghund men vågar inte pga. detta.” stod det i ett av enkätsvaren. Dessutom visar en forskningsstudie gjord i England att snabbt inledd, bred och långvarig behandling är det som krävs. Det stämmer väl överens med de erfarenheter många ägare till irländska varghundar har.

Att som rasklubb försöka hjälpa medlemmarna känns oerhört viktigt. Tillståndet visar sig inte alltid så tydligt så att det syns på röntgen eller ens i förhöjd temperatur. Genom erfarenhet och information känner många ägare till symptomen och söker hjälp i ett tidigt skede. Då kan det vara mycket svårt att påvisa att hunden drabbats av lunginflammation.

Vi i avels- och hälsokommittén har på grund av det stora önskemålet från våra medlemmar om att få rätt hjälp genomfört en studie på irländska varghundar. Vi behövde samla på oss ett underlag för att kunna påvisa att det är ett stort problem i rasen. Vi ville också ta tillfället i akt att läsa in oss på så mycket fakta och forskning som möjligt för att kunna jämföra våra resultat med andra studier. Vi har försökt sammanställa de enkätsvar vi har fått in på ett så tydligt sätt som möjligt.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med enkäten var att få ett underlag som dels visar hur allvarlig situationen är för våra irländska varghundar men även att få fram ett underlag som visar vilken behandling den irländska varghunden får samt jämföra vilket resultat behandlingen visat.

- Vilka symptom är vanliga?

- Vilken behandling får den irländska varghunden?
- Vad visar sig fungera bra/inte bra?
- Hur ofta förekommer återfall?
- Vad vill ägare till irländsk varghund ha hjälp med?

Därefter ställer vi resultaten mot den engelska och den svenska studien som är gjord på irländsk varghund. Vi tittar även på resultatet av de norska svar vi fått in.

2 Bakgrund

I bakgrundsdelens startar vi med en kort presentation av två tidigare studier.

2.1 Tidigare forskning

Lunginflammation har visats sig vara en stor dödsorsak på irländska varghundar i Sverige enligt studien *Occurrence of cardiorespiratory diseases and impact on lifespan in Swedish Irish Wolfhounds: a retrospective questionnaire-based study*. I den studien framkom det att lunginflammation var nästan lika stor orsak till dödsfall som DCM, 16% respektive 18%. Vi kommer också presentera en annan stor studie som gjordes på irländska varghundar under 2013–2014 med mestadels engelska irländska varghundar.

2.1.1 Den engelska studien gjord av BSc, BVSc, PhD, MRCVS Dr. Angela Bodey

53 irländska varghundar mestadels hemmahörande i England som drabbats av lunginflammation svarade från mars 2013 till april 2014 på en enkät om lunginflammation. 24 tikar varav 7 steriliserade samt 29 hanar varav 6 kastrerade deltog i enkäten. De deltagande hundarna var från 3 månader till 10 år när de drabbades första gången. Syftet med den studien var att få tag på erfarenheterna av den här frågan, att medvetandegöra de som är ansvariga för hälsan på irländsk varghund samt att behandlingen av sjukdomen ska baseras på bevisad framgång.

Det fanns några kliniska tecken på lunginflammation som visade sig: rinnande nos, ingen aptit, feber, hosta, hastig andning och framåtskjutande nacke. Tiden för upptäckt av lunginflammation är viktig för utfallet.

Dessa antibiotika användes: Enrofloxacin (Baytril), Cefalexin (Ceporex), Cetiofur (Excenel), Clindamycin (Antirobe), Lincomycin (Lincocin) & Marbofloxacin (Marbocyl). Av dessa hade 21/53 (40%) tre antibiotika eller mer, 16/53 (30%) hade en kombination av två och 16/53 (30%) hade en sort.

Övriga förhållanden dokumenterade hos varghundar med lunginflammation var:

1. Laryngeal paralysis som är förlamning av luftstrupen
2. Ciliary dyskinesia som är påverkan av flimmerhår
3. Megoesophagus som är förstorad/förslappad matstrupe
4. Inhalation pneumonia som är att något andas in och hamnar i lungan.

Alla dessa delar leder till att saker som inte ska hamna i lungan hamnar där.

5. Heart disease, hjärtfel som kan ge förvillande symptom.

2.1.2 En svensk studie; Lovisa Orleifson, Ingrid Ljungvall, Katja Höglund and Jens Häggström

I *Occurrence of cardiorespiratory diseases and impact on lifespan in Swedish Irish Wolfhounds: a retrospective questionnaire* hade 34 svarat att deras irländska varghund hade drabbats av lunginflammation minst en gång. Det var 93 som hade svarat på den frågan. Det är 37 %. Hundarna som deltog i studien var födda mellan 2006 – 2008. Här framkommer det också att lunginflammation är en av de vanligaste dödsorsakerna på irländsk varghund.

The most common causes of death were neoplastic disease (24%), cardiac disease (18%) and respiratory disease (16%). The percentage of dogs with pneumonia on at least one occasion during their lifetime was 37%, with a majority experiencing recurrent episodes (53%) (Orleifson, Ljungvall, Höglund & Häggström, 2017, s. 1)

Det framkom att det inte var någon större skillnad mellan kön utan det var ungefär lika många av varje som drabbades.

The proportion of male and female dogs with at least one episode of pneumonia was 37 and 36%, respectively. There was no significant difference in proportions of dogs with a history of pneumonia between sexes ($P = 1.00$) (Orleifson, Ljungvall, Höglund & Häggström, 2017, s. 4)

Av de 34 hundar som deltog hade 18 hundar återfall (53%) och 11 av dem hade tre återfall eller mer (Orleifson et al., 2017, s. 4). 3 av hundarna hade megaesophagus.

3 Metodbeskrivning

I den här delen kommer vi kort beskriva val av metod kopplad till vetenskapsteori. Här presenteras tillvägagångssättet av urval, hur vi genomfört enkäterna, vilka etiska ställningstaganden vi tagit hänsyn till och metodkritik.

3.1 Metod och vetenskapsteori

Då vi ville undersöka hur ägare av irländsk varghund uppmärksammar sjukdomstillståndet på sin hund, vilken behandling de får och andra frågor som bara ägaren kan svara på lämpade det sig att göra en enkätstudie. ”Både intervjuer och enkäter, dvs. frågeformulär, är tekniker för att samla in information som bygger på frågor” (Patel & Davidsson, 2003, s. 69). Vi valde att genomföra enkäter för att vi ville inhämta så mycket information som möjligt om lunginflammation på irländsk varghund. Då studien blir till nytta för de som drabbats samt att de känner stark vilja att få till en förbättring är målgruppen inte svårmotiverad. Vi gjorde en text där syftet var väl framskrivet.

Enkäten var standardiserad där alla frågor var likadana till alla deltagande och vissa frågor var helt strukturerade med redan klara svarsalternativ. Vi har genomfört en form av pilotstudie då utvalda personer fick genomföra enkäten och lämna sina åsikter. Därefter beslöt vi hur enkäten slutligen skulle se ut.

3.2 Urval

Vi har valt att låta alla irländska varghundar som bor i Sverige svara på enkäten men även svenskfödda irländska varghundar sålda till Norge. Uppfödare på rasen har blivit ombudda att meddela sina valpköpare att fylla i. Vi vill även få in svar tillbaka i tid för att kunna göra en jämförelse över behandlingsmetoder och resultat av dessa.

3.3 Genomförande

Enkäten skickades ut 170910 och varade till 171031 då vi kände att vi ganska snabbt behövde försöka få till stånd en start på hjälp för våra irländska varghundar samt dess ägare.

3.4 Etiska överväganden

Svaren i enkäten är inte avidentifierade men svaren behandlas konfidentiellt. Det är endast vi i AHK samt eventuellt veterinärer samt forskare eller övrig veterinärmedicinsk profession som kan ha intresse av att studera något som kommer att ta del av de enskilda svaren.

3.5 Metodkritik

För att nå *inhållsvaliditet* kopplar vi en del av analysen vi gör till den teoretiska del vi presenterade i kapitel två. Det finns inte särskilt mycket forskat inom området som vi ville undersöka vilket kan leda till att innehållsvaliditeten inte är så stor. Å andra sidan har vi läst in oss på det som vi funnit och en hel del begrepp använde vi som frågor i vår enkät. Vi har dessutom låtit flera personer som är insatta i problematiken runt lunginflammation ta del av vår studie innan vi genomförde den (Patel & Davidsson, 2003, s.99–100). Vi har då samtidigt låtit en grupp som liknar vår tänkta målgrupp testa enkäten.

Vad gäller *reliabiliteten* kan det finnas brister i vår enkät men samtidigt är inte enkäten anonym och dessutom vill de svarande berätta om sin erfarenhet. Vi har relativt god reliabilitet då vi har många standardiserade frågor. Svaren finns sparade vilket betyder att vi kan gå tillbaka och kontrollera svaren samt kontakta den svarande för att kontrollera att vi uppfattat det rätt. Vi har också varit noggranna när vi skapat frågorna och bearbetat de flera gånger så att det ska ske så lite missuppfattningar om frågorna som möjligt.

Vi har noggrant försökt att beskriva processen.

Detta gäller hela processen från hur forskningsproblemet uppkommit, forskarens förståelse, hur teoretisk kunskap spelat in, hur de som omfattats av studien valts ut, i vilken kontext och i vilken situation studien genomförts, hur information samlats in och transkriberats till hur analysen genomförts och hur resultatet har redovisats (Patel & Davidsson, 2003, s. 10).

4 Resultat

I vår resultatdel beskriver vi de resultat som vi sammanställt. Här redovisar vi det vi fick fram utifrån studiens syfte och frågeställning. Totalt har 79 svar kommit in. 71 av dessa är irländska varghundar som bor i Sverige och två av dem är sålda till Norge. Av dessa 71 hundar var det 32 som dog antingen direkt eller p.g.a. upprepade lunginflammationer. Ett par av de inskickade svaren är från importerade hundar men de allra flesta är svenskfödda hundar.

Av de 79 svaren är 8 svar från irländska varghundar som bor i Norge. Vi redovisar de för sig då behandlingsmetoden kan skilja mellan länderna och vi hade som mål att få syn på hur våra svenska irländska varghundar behandlas.

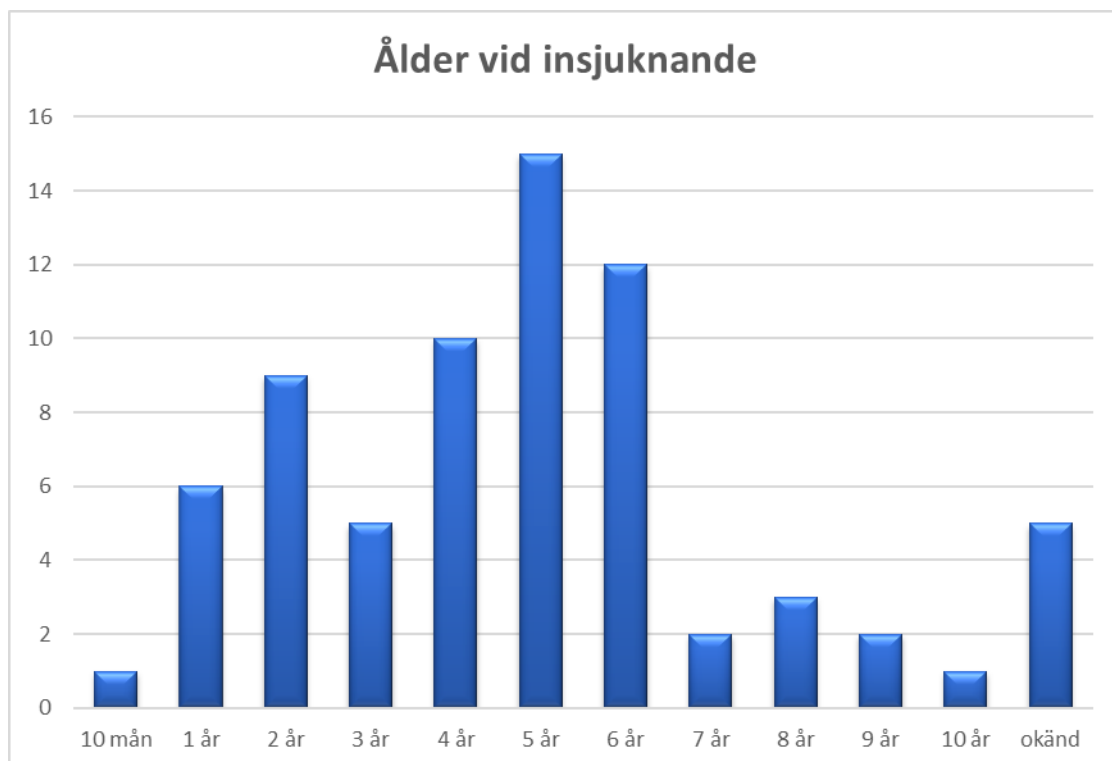
4.1 Åren då hundarna insjuknade

Som ni ser i tabellen är de flesta svar från 2013–2017 men det är även ett stort upptagningsområde där vi ser att problemet funnits över tid. 5 minns inte årtal.



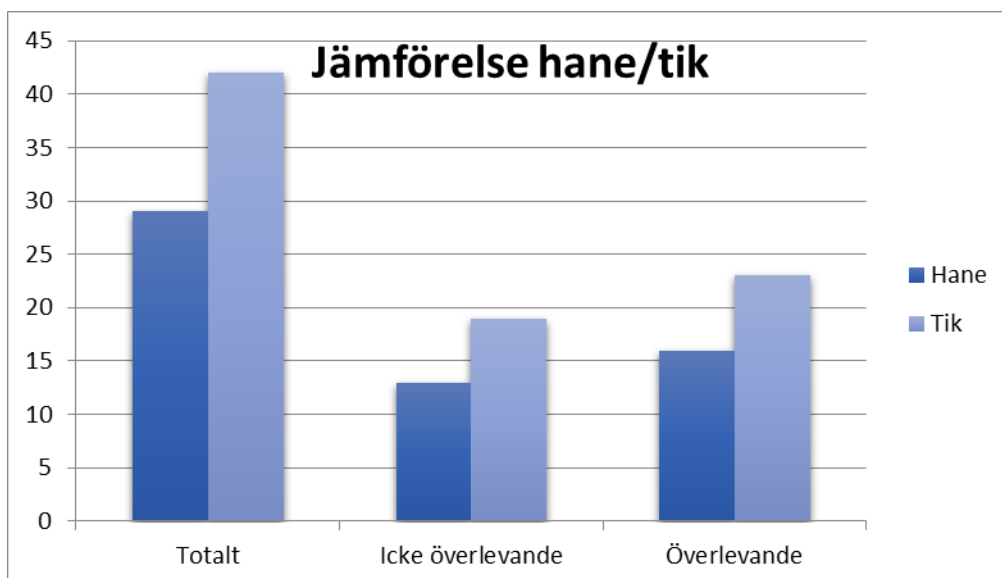
4.2 Ålder vid första insjuknandet

De flesta varghundar är 2, 4 och 5–6 år när de drabbas av lunginflammation. De drabbas i alla åldrar, från 10 månader till någon hund som är så gammal som 10 år vid sitt första fall.



4.3 Skillnad mellan kön

I studien blir det tydligt att det är fler tikar än hanar som drabbas. Det är 42 tikar (59%) och 29 hanar (42%) som drabbats.

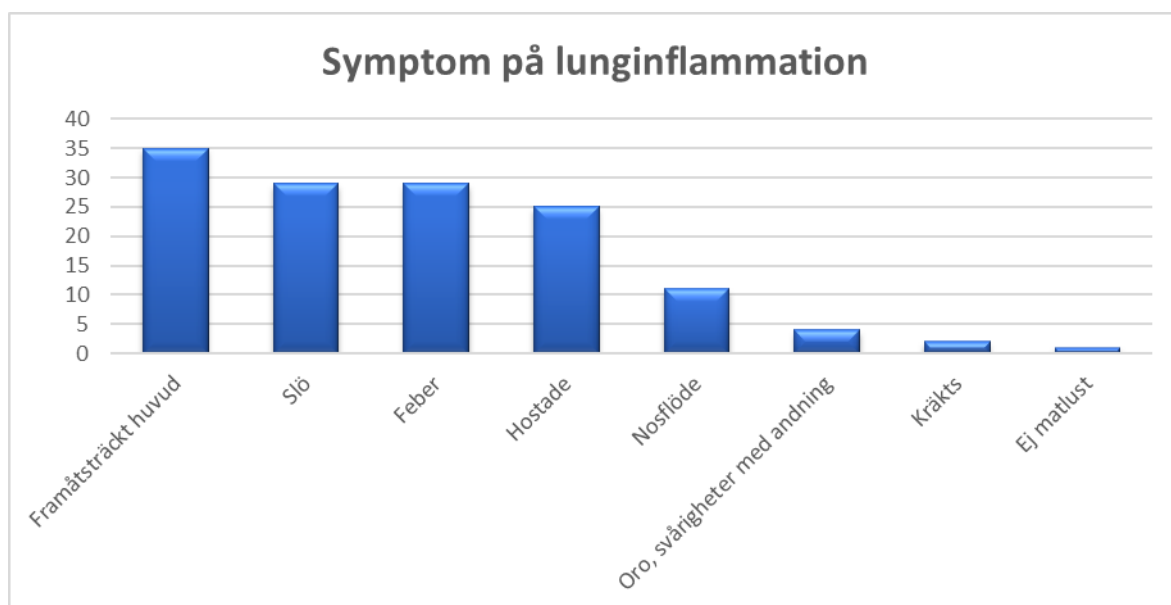


4.4 Symptom på lunginflammation

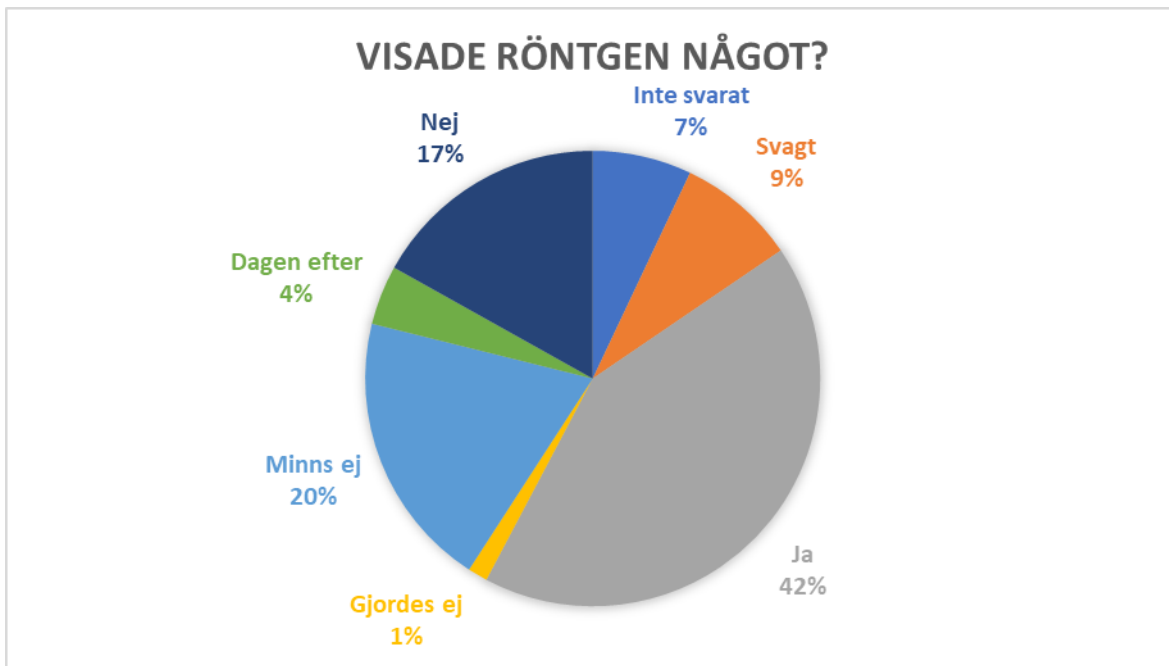
Det vanligaste symptomet på att hunden drabbats av lunginflammation är att hunden står med framåtsträckt huvud och att den inte vill lägga sig. Många hundar visar flera av symptomen i kombination medan några hundar bara får exempelvis feber eller endast står med huvudet framåt.

Det som är viktigt att tänka på är att symptomen kan vara svåra att se för en ägare som inte sett lunginflammation på irländsk varghund tidigare och även för veterinären som i vissa fall inte förstått att hunden varit så sjuk. Den här informationen är viktigt att ta del av. Insjuknandet går också väldigt snabbt.

I de allra flesta fall kommer lunginflammationen helt utan förvarning. Hunden har inte varit sjuk innan. I några fall har hunden hostat eller varit smittad av kennelhosta innan.

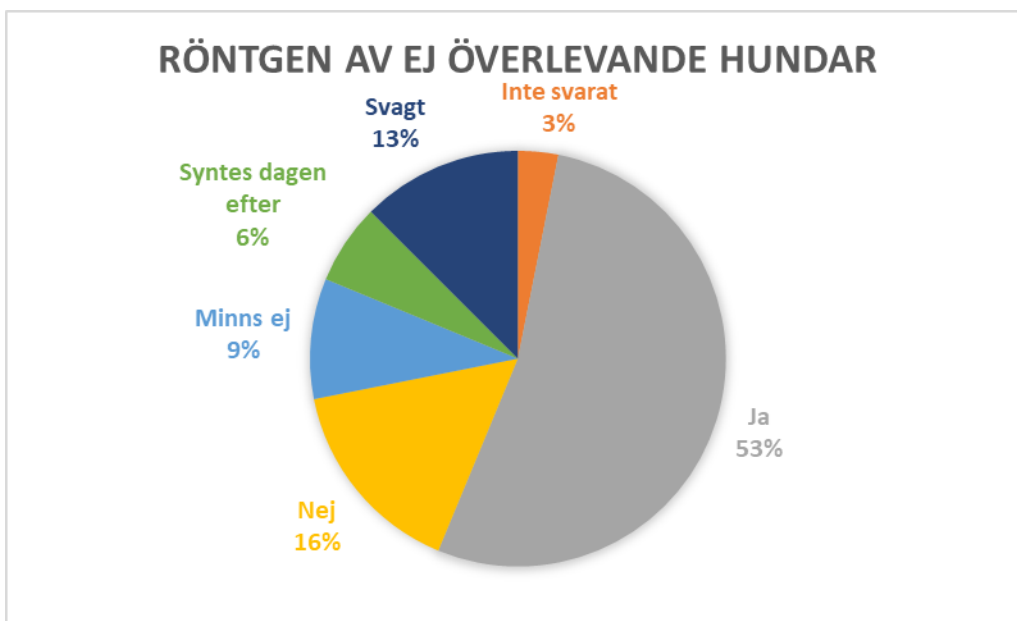


4.5 Syntes det något på röntgen

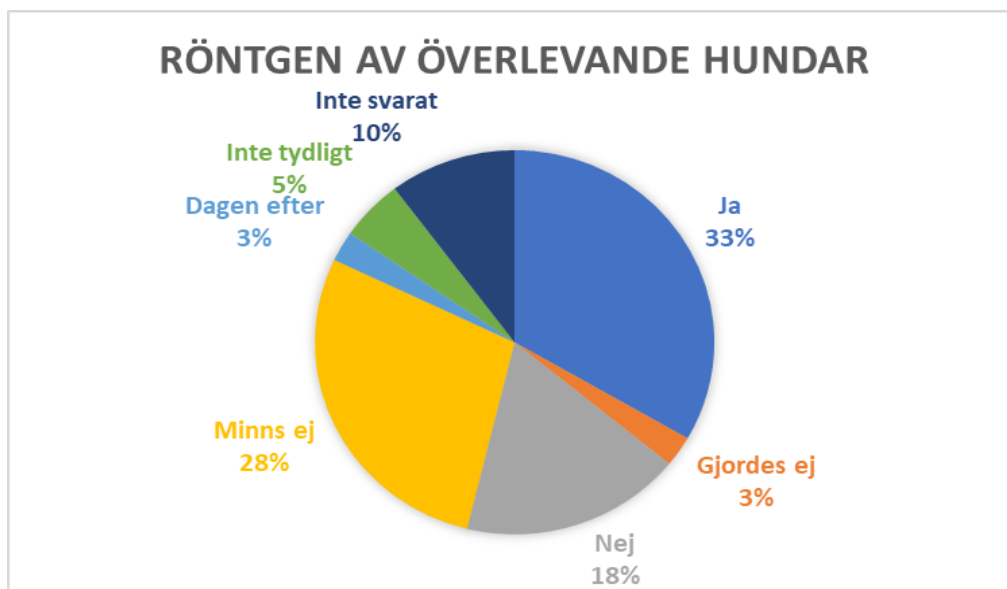


På knappt hälften av hundarna som insjuknat syns det på röntgen. I vissa fall har svarande sagt att det syntes dagen efter. Att tänka på är alltså att kommer hundägaren in i ett tidigt skede är det inte alls säkert att röntgen visar något. Det betyder inte att hunden inte har drabbats av lunginflammation.

Att observera är att förhållandet är annorlunda mellan de överlevande och icke överlevande hundarna. Det är betydligt fler som svarar att det syntes på röntgen på de hundar som dessvärre inte överlevde.



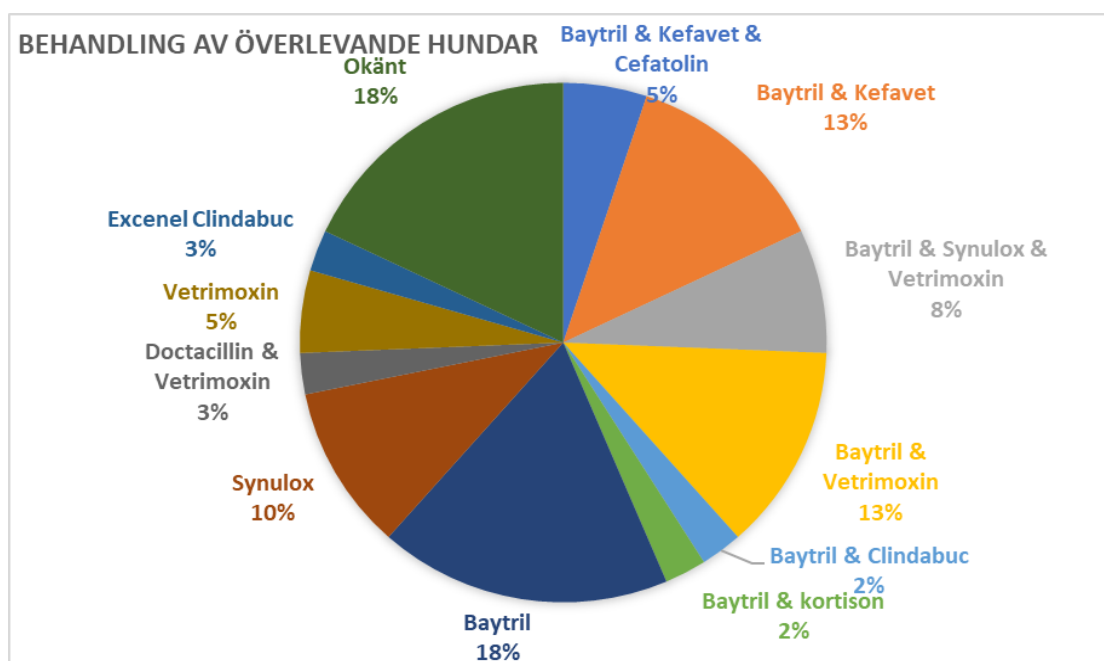
Det ser annorlunda ut för de hundar som överlevt. Här är det betydligt fler som inte minns och några fler som svarar att det inte syntes.



4.6 Behandlingsmetod och återfall på överlevande hundar

4.6.1 Behandling på överlevande hundar

Det är 39 av 71 (55%) hundar som redovisas som överlevande hundar. De har antingen bara fått lunginflammation en gång eller angivet annan dödsorsak trots återfall. Det finns också de som drabbats under 2017 och det framkommer inte vilket datum.



Studien visar att den mest effektiva behandlingen mot lunginflammation på irländsk varghund är Baytril i kombination med Kefavet, Vetrimoxin eller Synulox. En hund behandlas med Excenel & Clindabuc samt antiinflammatoriskt. Hunden fick Excenel injektioner 1 ggr/dag i 7 dagar samt Clindabuc i 4 veckor. En hund fick Vetrimoxin 450 mg 2 tabl 4 ggr/dag i 10 dagar efter att ha fått Doctacillin intravenöst då den var inlagd. Av de hundar som fått den här behandlingen samt att de fått intravenöst i starten har många blivit helt bra utan att få återfall.

I de flesta fall har hundarna fått 20 dagar behandlingskur eller mer och 24 av 39 (62%) har inte fått något återfall. Några har blivit bra av preparat som de inte minns vilket det var och klarat sig utan återfall. 14 hundar av de 39 (36%) har fått antiinflammatoriskt i tillägg.

Fem hundar varav fyra drabbades med några dagars mellanrum i samma hus behandlades med Synulox och alla blev bra utan att få något återfall. I det fall där fyra hundar drabbades hade en grannes hund kennelhosta. I vissa fall har hunden fått tre preparat men på några av dem har de fått Cefatolin eller Doctacillin intravenöst i början. Någon har fått Vetrimoxin i starten men inte svarat och då har hunden istället fått Synulox och sedan har Baytril satts in då hunden inte blivit bra.

4.6.2 Återfall på överlevande hundar

24 av 39 (62%) har inte haft något återfall. 8 av dessa 24 (33%) utan återfall har fått antiinflammatoriskt i tillägg. Av de som inte haft något återfall hade 13 av 24 (54%) varit på hundutställning eller blivit smittade av andra hundar med kennelhosta. 8 av dessa hundar hade visat lite harklingar eller varit lite snuviga innan. På fem kom det akut men de hade varit på utställning eller blivit smittade av andra hundar.

13 av de 24 hundar (54%) som inte har fått något återfall fick behandling i 3 veckor eller längre upp till 32 dagar. 3 av 24 (12.5%) hade fått två veckors behandling. 3 av 24 (12.5%) fick 10 dagars behandling.

16 av de 24 hundar (67%) utan återfall fick intravenös behandling inledningsvis. 9 av 24 (37.5%) fick en sorts antibiotika. 11 av 24 (46%) fick 2 sorters antibiotika. 2 av 24 (8%) fick tre sorters antibiotika. En hund fick Vetricoxin som inte hjälpte. Då sattes Synulox samt Baytril in. Den andra hunden fick Doctacillin i början och sedan Baytril samt Vetricoxin i 14 dagar.

Sju hundar hade ett återfall. Fyra av dessa hundar hade över ett år innan återfallet. Den femte fick sitt återfall efter 7 år. Tre av de fyra fick Baytril och Kefavet i 21 dagar samt intravenöst. En av dem fick Baytril i 28 dagar. Två av hundarna fick återfall efter 2 månader varav den ena fick Baytril intravenöst och en behandling på tre veckor. Den andra fick Baytril samt Clindabuc i 20 dagar. Hunden fick antiinflammatorisk samt intravenös behandling.

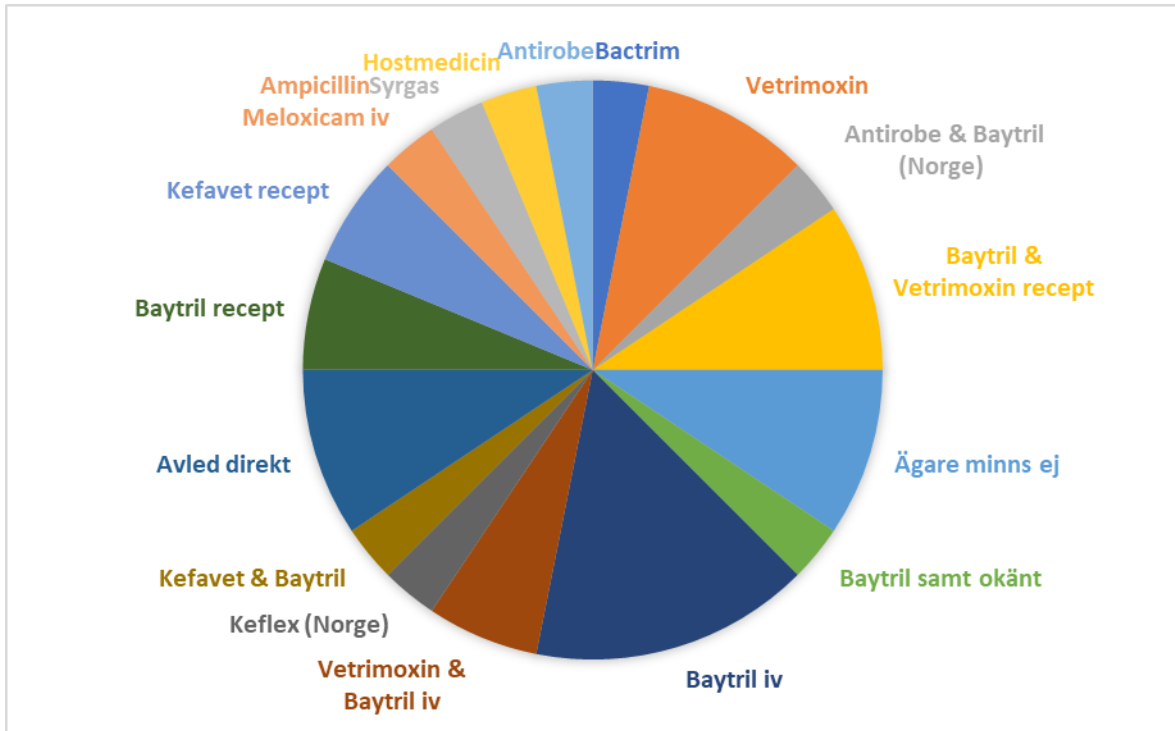
6 av 39 (15%) fick fler än två återfall. En av dessa hade inte bakterier utan blev bra med kortison. En hund fick 5 omgångar med Synulox och första gången i 10 dagar. Ägaren skriver att till slut fick hunden 4 veckors behandling med Baytril och då upplevde ägaren att hunden blev frisk. En hund fick 2 veckor Vetricoxin och hunden fick återfall efter 2 månader och har haft flera. Två hundar har behandlats med Baytril och fått återfall efter 2 månader. Ett par hundar är fortfarande under behandling och några framkommer det inte hur nyss under 2017 som hunden avslutade sin behandling. Någon minns inte.

4.7 Behandlingsmetod och återfall på icke överlevande hundar

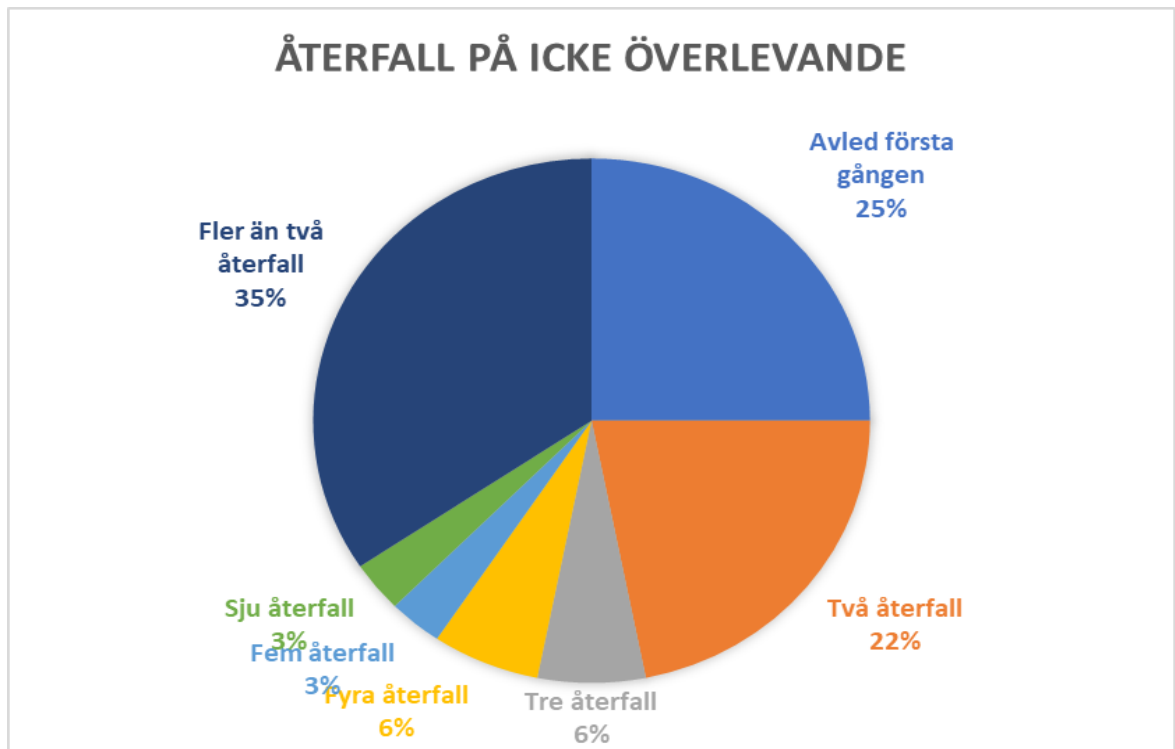
4.7.1 Behandling på icke överlevande hundar

Det är 32 hundar av 71 (45%) som antingen avlidit vid första fallet av lunginflammation eller till följd av upprepade lunginflammationer. 7 av dessa 32 hundar (22%) har fått antiinflammatoriskt.

Här varierar behandlingen och någon hund fick endast syrgas och avled efter några timmar. 8 hundar har antingen avlidit efter några timmar eller efter några dagar.

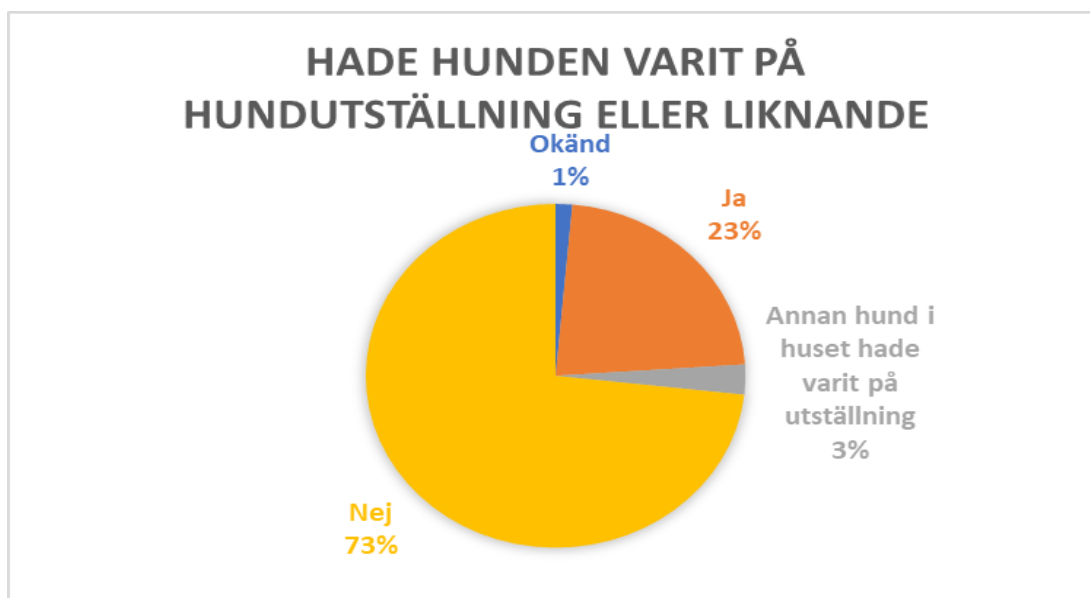


4.7.2 Återfall på icke överlevande hundar



Dessvärre dog 8 av 32 (25%) redan vid första fallet. 24 hundar fick återfall. Tre hundar hade megaesophagus och någon hade förflamning i luftstrupen. En hund uppges inte klara sig på grund av DCM. En hund hade en förstörd luftstrupe enligt ägaren. Glappande magmun uppges som en annan orsak. 9 uppger att hunden inte svarade på behandlingen. Någon hade fått ett föremål i ena lungan som gjorde att det återkom i samma lunga. I ett fall uppger ägaren att PCD var trolig orsak då DCM, megaesophagus samt laryngeal paralysis uteslutits.

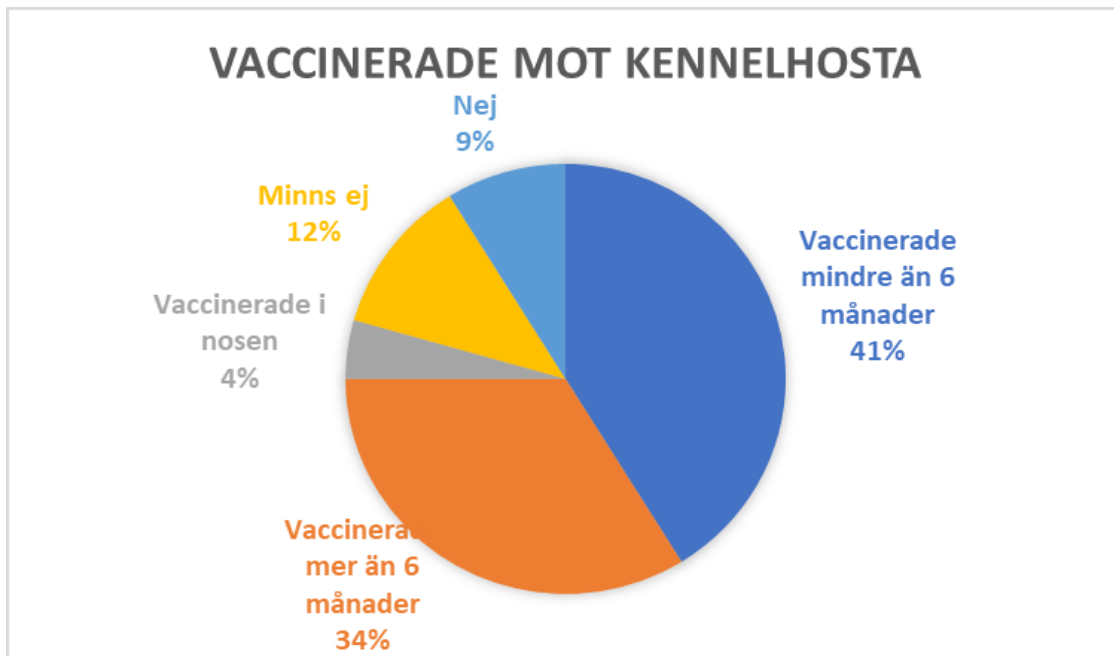
4.8 Hundträff eller utställning innan insjuknande



De flesta hundar verkar insjukna utan att ha blivit smittade på exempelvis en hundutställning. Men det finns ändå en tydlig markör att vissa hundar har varit på utställning innan eller i något fall att annan hund i huset har varit det. I ett fall hade fyra hundar i samma hus blivit smittade.

4.9 Vaccination mot kennelhosta

41 % av hundarna var vaccinerade mot kennelhosta mindre än 6 månader innan insjuknandet av lunginflammation.



4.10 Kännedom om det rasrelaterade problemet och mottagande

De flesta upplever att de blir tagna på allvar 41/71 (58%) medan andra inte känner så 20/71 (28%). Svaren visar också att det kan ha sett olika ut. Även om de skriver att de blivit tagna på allvar kan några skriva att de är osäkra på om behandlingen var rätt. En svarar att de nekats önskad behandling och när behandlingen ändrades då hunden blev sämre svarade inte hunden på behandling och avled.

Här kommer några citat från enkätsvaren:

”Jag hade tur som fick veterinärer som behandlade min [---] på riktigt allvar redan vi klev in på kliniken! Hon hade annars inte klarat sig. Tack till dem!

” Absolut!”

”Absolut inte! Bad om Baytril från början. Hänvisade till rasklubbens hemsida och till den info vi fått av vår mkt erfarna uppfödare - vilket inte hjälpte. Vi avfärdades snabbt som okunniga hundägare.”

” Ja efter lite tjat och när vi lämnade över skriften ang. varghund/lunginflammation”

” Nja. Inte på första stället precis..”

”Uppsökte först mindre klinik där blodprov och röntgen gjordes, enl veterinär där var lungorna rena och endast något förhöjt crp. Påtalade och försökte lämna skriftlig info från svivk men blev avfärdad med att det inte var lunginflammation utan troligen kennelhosta, ingen behandling sattes in”.

4.11 Önskemål hos ägare av irländsk varghund

Här finns ett stort önskemål från både ägare och uppfödare om att vi ska få ut information till veterinärer om hur snabbt den irländska varghunden insjuknar vid lunginflammation samt vilken behandling som fungerar. Det finns även önskemål om att forska vidare i varför den irländska varghunden drabbas så hårt eller om megaesophagus och om det finns ärftlighet i det.

”Hitta varför de drabbas och hur man förebygger”

”Att få ut information om tydliga tecken om pneumoni på varghunden att diagnos måste fastställas fort.”

”Information till veterinärer”

”Information skriven på ”veterinärspråk” med referenser till forskningsresultat från t ex. irish wolfhound foundation. Som man kan visa sin veterinär.”

”Ta fram enkel information om symptom om vad man bör göra.”

”Sammanställa dom mediciner som funkar och utbilda veterinärerna om det och finansiera en forskning som tar fram varför Varghundar drabbas mer än andra raser”

”Lägga upp dokument med tydliga källreferenser till de vetenskapliga undersökningar/artiklar som ligger till grund för den kunskap vi har om varghund & lunginflammation. Veterinärer är akademiker och vill ha tydlig, följbar fakta via källhänvisningar. Informationen måste vara riktad och anpassad till veterinärer snarare än lekmän. Jobba aktivt för att få ut detta dokument till landets veterinärhögskolor”

4.12 Släktskap

32/71 (45%) av de som svarat skriver att det finns släktingar som drabbats av lunginflammation. Det är syskon samt föräldrar och avkommor men även farbröder och syskonbarn m.m. Några skriver att det är flera syskon i samma kull som drabbats.

Släktingar	
mamma & pappa	1
systrar & systerdöttrar	1
dotter & mamma	1
2 syskon	1
2 avkommor	1
3 avkommor	1
avkommor & syskon	1
avkommor	1
syskon	3
syskonbarn	1
mamma, morbror, moster & halvsystem	1
mormor	1
syskon, pappa & farfar	1
bror, pappa	1
barnbarn	1
pappa, syskon & syskonbarn	1
syster	4
syster & farfar	1
kullbror	2
syskon & döttrar	1
syster & moster	1
bror, syster & systerdöttrar	1
3 syskon	1
syster & farbröder	1
bror & syster	1
mor	1

4.13 Jämförelse med den engelska studien

4.13.1 Hur många olika antibiotika användes

I den engelska studien hade 21/53 (40%) tre antibiotika eller mer. 4/71 (6%) av våra svar påvisade tre antibiotika i kombination men inte samtidigt. 16/53 (30%) hade en kombination av två i den engelska studien och 23/71 (32%) av de svenska hade en kombination av två preparat. 16/53 (30%) hade en sort och av de svenska hundarna hade 29/71 (41%) en sorts antibiotika. Några minns inte vad de fått och därför stämmer inte det här så bra i jämförelser. Men det är stor skillnad i resultaten. De engelska hundar får fler antibiotika.

4.13.2 Jämförelse av symptom

Det fanns några kliniska tecken på lunginflammation som visade sig: rinnande nos 13 st. (24%). Här hade vi inte ställt den frågan och det kom inte upp något sådant svar. Ingen aptit 45 st. (45%). Här hade vi inte heller någon sådan fråga. Feber 43 st. (81%). Hos de svenska hundarna hade 29 st. (41%) feber. Hosta hade 39 st. (74%) och hos de svenska hundarna hostade 25 st. (35%). Vad gäller hastig andning hade vi inte den frågan. Framåtskjutande nacke var 43 st. (81%) och hos de svenska hundarna var det 35 st. (49%).

4.13.3 Jämförelse av deltagande hundar

53 irländska varghundar mestadels hemmahörande i England som drabbats av lunginflammation svarade från mars 2013 till april 2014 på en enkät om lunginflammation. 24 tikar varav 7 steriliserade samt 29 hanar varav 6 kastrerade deltog i enkäten. De deltagande hundarna var från 3 månader till 10 år när de drabbades första gången.

Jämför vi med den svenska studien var det 71 irländska varghundar hemmahörande i Sverige varav två bodde i Norge som drabbats av lunginflammation. Enkäten pågick från 10 september till 31 oktober 2017. 42 tikar och 29 hanar deltog. De deltagande hundarna var alltifrån 10 månader till 10 år när de först drabbades. Här ser vi vissa likheter i dessa två studier men det var fler tikar som drabbats i vår studie.

4.13.4 Jämförelse av olika behandlingsdelar

Alla hundarna hade fått antibiotika i den engelska studien. I vår studie fick 69 hundar antibiotika. 2 fick inte det. En fick hostmedicin och en fick syrgas.

4.13.5 Jämförelse av vilken antibiotika som används

Dessa antibiotika användes i den engelska studien: Baytril, Ceporex, Excenel, Antirobe, Lincocin & Marbocyl. I vår studie användes: Baytril, Kefavet, Keflex (Norge) Vetricoxin, Synulox, Antirobe, Meloxicam, Excenel, Bactrim, Ampicillin & Clindabuc. Några har fått Doctacillin och Cefatolin intravenöst.

4.14 Jämförelse med den svenska studien

I Orleifson et al. (2017) studie hade 34 av 93 irländska varghundar födda mellan 2006 – 2008 drabbats av lunginflammation minst en gång. Det är 37 %.

4.14.1 Jämförelse mellan kön

I samma studie framkom att det inte var någon större skillnad mellan kön utan det var ungefär lika många av varje som drabbades.

The proportion of male and female dogs with at least one episode of pneumonia was 37 and 36%, respectively. There was no significant difference in proportions of dogs with a history of pneumonia between sexes ($P = 1.00$) (Orleifson et al., 2017, s. 4).

I vår enkätstudie visades att det var 41 % hanar som drabbades och 59 % tikar. Det skiljer sig mellan studierna.

4.14.2 Jämförelse av återfall

Av de 34 hundar som deltog hade 18 hundar återfall och 11 av dem hade tre återfall eller mer. Av de 71 hundar som deltog i vår enkätstudie var det 39 som fick återfall. Det är 55 %. I Orleifson et al. (2017) var det 53 % så de stämmer väl överens. Då vi i vår studie fått olika svar där vi hade en standardiserad fråga om hunden fått fler än två återfall har vi inte exakt det resultatet.

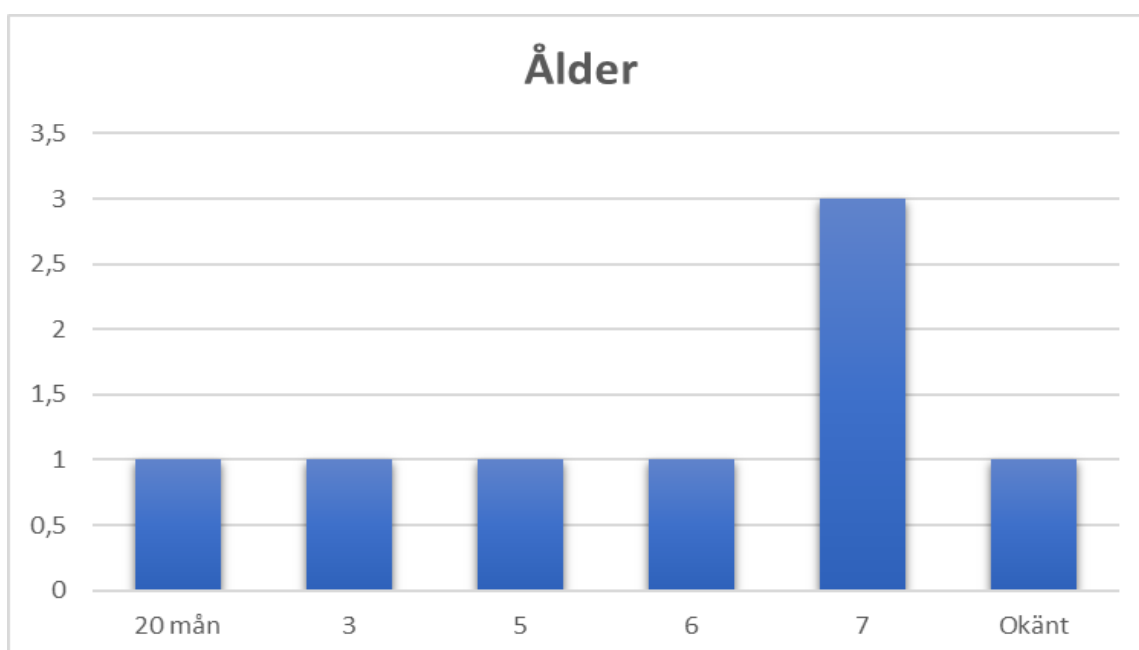
4.14.3 Jämförelse av megaesophagus

3 av 34 (9%) av hundarna hade megaesophagus i Orleifsons et al. (2017) studie. 3 av 71 (4%) hundar i vår enkätstudie hade megaesophagus.

4.15 Resultat av de norska hundarna

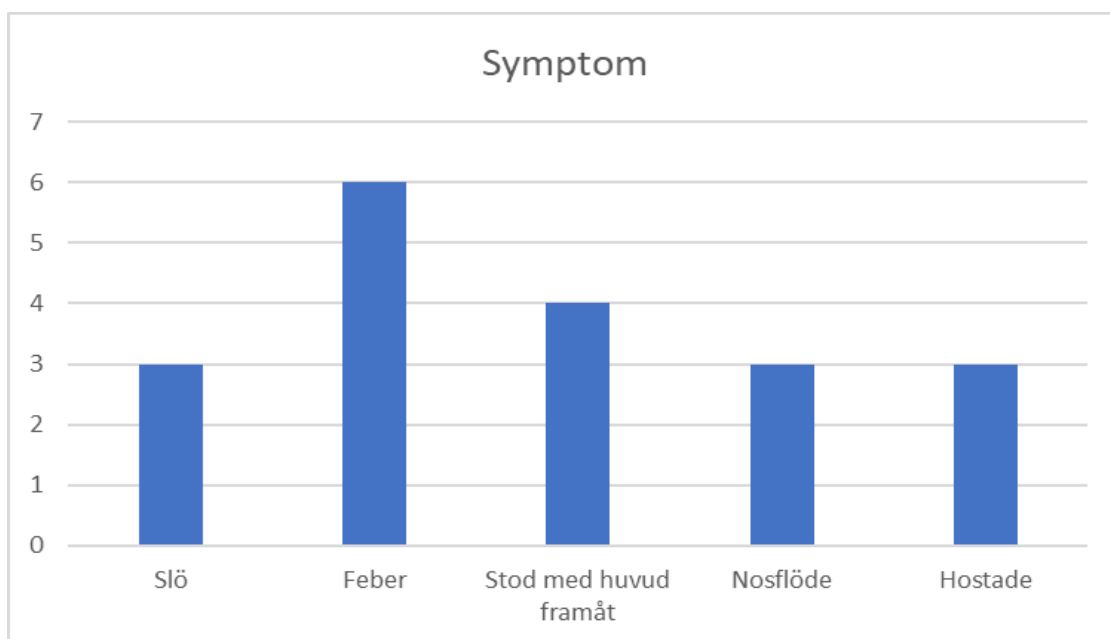
4.15.1 Ålder, år och antal

Åtta hundar svarade varav 5 hanar och 3 tikar. Pga. att det är så få svarande är det svårt att jämföra eller dra någon större slutsats men det är intressant att se på behandlingsmetoderna. Dessvärre är det 3 av dessa som avled direkt eller inom loppet av någon vecka.



4.15.2 Symptom

Symptomen hos de norska hundarna visar att de flesta haft feber men även att hunden står med framåtsträckt huvud för att få luft. De flesta hundar har uppvisat flera symptom.



4.15.3 Behandling, kännedom samt släktskap hos de norska hundarna

Det är svårt att dra några slutsatser men det är en hund som klarat sig utan återfall och den fick en ordinär antibiotika först men blev sämre efter 2 dagar och fick då Baytril samt Antirobe under 6 veckor. Av de som inte klarat sig har en fått Synulox, en Baytril samt en med okänt preparat.

Alla utom en svarar att de upplevde att veterinären inte hade kännedom om hur den irländska varghunden drabbas. Bara en av hundarna hade varit lite snuvig innan annars kom det akut på de övriga.

5 av 8 (63%) uppger att det finns släktingar med lunginflammation.

5 Diskussion

Diskussionen inleds med en reflektion över undersökningen för att övergå till en diskussion av resultaten. Avslutningsvis ges förslag till fortsatt forskning.

5.1 Metoddiskussion

När enkäten nu är klar har vi fått svar på det som var det viktigaste i vår undersökning. Vi visste att det fanns en mycket stor önskan att få ut information till veterinärer. Symptomen kan vara mycket svåra att se och ibland är det endast en erfaren person som kan se att hunden drabbats av lunginflammation. Det kan vara ett par hundar där ägaren lämnat svarsrutan tom om de förlorade sin hund på grund av lunginflammation där vi lagt dem i hundar som överlevt.

Dessutom bad vi om att de som svarade skulle göra sitt bästa och det är inte lätt att komma ihåg exakt när det var eller om det syntes på röntgen. Det kan troligtvis också vara så att några blev röntgade men att man inte minns vad det visade.

I vissa fall kommer inte hundägaren ihåg vilka preparat de fått men då har vi också tydligt redovisat det. Analysen av behandlingsmetod visar att de engelska hundarna får fler olika antibiotika. Vi hade en del frågeställningar som vi ville få en överblick över och alla analyser kommer inte med i den här rapporten. Liknande enkäter görs i ett liknande arbete.

5.2 Resultatdiskussion

Det har varit några tunga veckor med inläsning av alla svar. Svaren visar att det är en allvarlig situation för den irländska varghunden och 11 % dör vid första fallet. Syftet med studien var att få ett underlag som visar hur allvarlig situationen är. Många har förlorat sina hundar och när man själv har varit med om att ens hund drabbats av lunginflammation vet man hur fruktansvärt det är att se sin hund lida så och kämpa för att få luft och för att

överleva. Det är nästan så att man inte kan tro att det är sant att det kan gå på ett par timmar från att ha en hund som är till synes fullt frisk till att man inte tror att man ska hinna till en veterinär i tid!

- Vilka symptom är vanliga?

Här fick vi en tydlig bild över vilka symptom som de som svarat har sett och endast ett par lade till andra symptom som kräkningar eller svårigheter med andningen. När hunden står med huvudet framåt har den svårt med andningen. Det som framkommer i många av svaren är att hunden snabbt blir allvarligt sjuk och det är just det som kan vara svårt att förstå. Det är viktigt att framhålla att ett par hundar inte ens hinner få behandling eller att de är så dåliga att de inte svarar. Det är också olyckligt när hundarna inte får behandling av antibiotika för att symptomen inte är så tydliga.

- Vilken behandling får den irländska varghunden?

Den frågeställningen fick vi svar på. Det som kan sägas är att det är några som inte kommer ihåg vilken behandling de fått då det ligger tillbaka i tiden. Det kan också vara så att fler hundar fått intravenöst men att den svarande inte riktigt minns det heller. Tragiskt nog avled en av hundarna vars ägare hade svarat och som hade fått återfall nu i slutet av enkätstudien. Vi har inte begärt journalkopior utan alla svar är baserade på de svarandes uppgifter.

- Vilken behandling visar sig fungera bra?

Det blir tydligt att Baytril i kombination med annan antibiotika under längre period och där hunden fått intravenöst i starten fungerar bra. Även behandling med Synulox har fungerat på fem hundar. 4 av dessa hade smittats av kennelhosta. En hund har fått Excenel i kombination med Clindabuc och blivit bra utan återfall. En hund har fått Vetricoxin 450 mg 2 tabl 4 ggr/dag i 10 dagar efter att ha fått Doctacillin intravenöst då den var inlagd och inte fått återfall.

Det är flera hundar som har dött inom loppet av en vecka och mycket tidigare än så och det tyder på att snabb behandling är avgörande och det gäller också att vara snabbt iväg till veterinär. Några av dem hade andra sjukdomstillstånd som påverkade men inte alla.

Självklart är det så att det är oerhört viktigt att jobba mot en resistensökning men om det ändå är så att en mer ordinär antibiotika sätts in först, till följd att hunden blir ännu sjukare och därmed sätts någon annan antibiotika in eller byts ut för att i slutänden stå inför det faktum att endast Baytril i kombination med en annan antibiotika hjälper så har man använt många olika antibiotika. Ett annat dilemma visar sig också i enkäterna och det är att hunden ibland får en för kort behandlingsperiod. Det finns också en större risk för återfall vilket leder till ännu mer behandling och i värsta fall att bakterierna blir resistenta, att det blir kroniskt samt hunden till slut inte klarar fler återfall. Flera har fått en ordinär antibiotika först men inte blivit bra och har då i vissa fall ändå inte fått den hjälp de bett om. Det finns svar där ägaren ser att behandlingen varit för kort.

- Hur ofta förekommer återfall?

Det har redovisats i resultatdelen men det som kunde varit tydligare är att antalet återfall skulle varit annorlunda efterfrågat i enkäten. Tydligt blir ändå om hunden fått återfall och i svaren syns vilka hundar som fått vilken behandling. Några svarar att hunden har fått kronisk lunginflammation.

- Vad vill ägare till irländsk varghund ha hjälp med?

Det är väldigt många som önskar att vi får ut information till veterinärer om vilka symptom som är viktiga att känna till samt vilken behandling som fungerar. Dilemmat är att vi inte är veterinärer och kanske tas inte vår studie på lika stort allvar som om den hade gjorts av en veterinär.

Som klubb måste vi naturligtvis fortsätta analysera vad som händer med våra hundar och våra kullar och snabbt reagera om vi märker att exempelvis förstorad/försläppad matstrupe dyker upp eller att flera ur en kull plötsligt drabbas. Det är endast ett par stycken som skriver att hunden haft DCM så det verkar inte vara ett problem i kombination enligt vår studie. Nu har vi inte ställt den frågan men vi kan ändå se mycket i svaren. Som klubb

måste vi vara väldigt noga med att hela tiden analysera vad som möjligen kan vara genetiskt och inte använda de hundar som drabbats om man ser att det finns misstanke om ett genetiskt problem. Vi skulle behöva någon veterinär i Sverige som hjälpte oss i forskningssyfte med det här problemet. Nu finns det en engagerad forskare och veterinär i England som har mycket kunskap och vi hoppas att hon kan hjälpa oss i det akuta skedet likväl som på lång sikt genom sina studier.

Vi är inte veterinärer utan en rasklubb som brinner för att jobba för att vår ras ska bli en så frisk ras som möjligt. Vi behöver hjälp med information om samt behandlingen på våra irländska varghundar men också hjälp att forska vidare på vad som kan vara bakomliggande orsaker.

5.3 Förslag till fortsatt forskning

I vissa fall där hunden fått Baytril samt en annan antibiotika har inte behandlingen hjälpt på sikt. Enkätsvaren visar att någon hund var drabbade av förlamning av luftstrupen; laryngeal paralysis samt några med förstorad/förslappad matstrupe; megoesophagus men det är en väldigt liten del. Vi har i vår studie sett att det i flera fall påvisas att släktingar också drabbats och eventuell ärftligt samband vore intressant att forska vidare på.

Det finns också en studie gjord på irländska varghundar i olika länder *Rhinitis/bronchopneumonia syndrome in Irish wolfhounds* som också vore intressant att ta del av mer. Släktskap överlag vore bra att forska mer på. En fortsatt studie där de som drabbas lämnar in journalkopior till någon veterinär som vill forska vidare vore önskvärt. Det vore också intressant att se på alla de som inte drabbas.

Vi vill tacka alla er som bidragit till den här studien med sina svar!

Sofie Ankarskär
Sonny Essing
Marie Wiqvist

Avels- och hälsokommittén
Svenska irländsk varghundklubben

Referenslista

- Bodey, A. Irish Wolfhound Pneumonia Survey (2014) Hämtad 2017-10-01 från http://www.fiwc.club/main/congresses/2014_tammela/pneumonia_iw_helsinki.pdf
- Clercx, C., Reichler, I., Peeters, D., McEntee, K., German, A., Dubois, J., Schynts, F., SchaafLafontaine, N., Willems, T., Jorissen, M. & Day, M. J. (2003). *Rhinitis/bronchopneumonia syndrome in Irish wolfhounds. Journal of Veterinary Internal Medicine, 17:843-849*
- Orleifson, L., Ljungvall, I., Höglund, K. & Häggström, (2017). *Occurrence of cardiorespiratory diseases and impact on lifespan in Swedish Irish Wolfhounds: a retrospective questionnaire-based study* Hämtad 2017-11-01 från: <https://actavetscand.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13028-017-0320-1>
- Patel, R. & Davidsson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.